

WŁADYSŁAW SIKORSKI
GENERAL DYWIZJI

NAD WISŁĄ I WKRĄ

STUDJUM Z POLSKO-ROSYJSKIEJ WOJNY 1920 ROKU

WYDANIE TRZECIE

Kolekcja
Emila Kornasia

LWÓW
WYDAWNICTWO ZAKŁADU NARODOWEGO IM. OSSOLIŃSKICH
1928

SPIS RZECZY.

Opis polsko-rosyjskiego teatru wojennego	Str. 1
Obszary operacyjne położone na wschód od Niemna i Bugu. — Obszary operacyjne położone pomiędzy Niemnem i Bugiem a Wisłą. — Strategiczny walor Wisły i jej prawobrzeżnych dopływów. — Charakter terenu operacji warszawskiej.	

CZĘŚĆ I.

Przełamanie północno-wschodniego frontu i marsz Tuchaczewskiego na Warszawę	15
--	----

ROZDZIAŁ I.

Natarcie rozstrzygające rosyjskich wojsk nad Autą	17
Przygotowanie rozstrzygającego natarcia. — Natarcie 4 lipca 1920 roku. — Bezpośrednie następstwa uderzenia. — Przeciwdziałania pro- jektowane po polskiej stronie. — Znaczenie upadku Brześcia. — Zwycięskie dla nas walki nad środkowym Bugiem.	

ROZDZIAŁ II.

Pochód na Warszawę	31
Przekroczenie przez Rosjan Niemna i Bugu. — Konsekwencje zbyt szybkiego przekroczenia Niemna i Bugu.	

CZĘŚĆ II.

Reorganizacja frontu wschodniego, całokształt bitwy nad Wisłą oraz dzia- łania 5-tej armji nad Wkrą	37
--	----

ROZDZIAŁ III.

Historyczna decyzja Naczelnego Wodza przeniesienia wojny nad środkową Wisłę	39
--	----

Rozkaz do przegrupowania polskiej armji z 6 sierpnia 1920 roku. —
 Ogólna analiza rozkazu. — Organizacja przeciwrosyjskiego frontu
 w sierpniu 1920 roku. — Organizacja północnego frontu. — Nieściska
 po naszej stronie ocena zamiarów przeciwnika. — Rekoncentracja
 polskiej armji.

Nad Wisłą i Wkrą.

18

ROZDZIAŁ IV.

Powstanie 5-tej armji	56
---------------------------------	----

Częściowa zmiana decyzji z 6 sierpnia. — Plan uderzenia z nad Omulewa. — Zamiana planu jednoskrzydłowego przeciwdziałania na dwuskrzydłowe. — Sytuacja na terenie przyszłych działań 5-tej armji. — Znaczenie Wkry i Modlina. — Wnioski. — Materiałny stan oddziałów, wchodzących w skład 5-tej armji.

ROZDZIAŁ V.

Plan działania 5-tej armji	71
--------------------------------------	----

Sytuacja wyjściowa 5-tej armji. — Upadek Pułtusza i jego konsekwencje. — Rozbieżność po polskiej stronie w ocenie sytuacji nieprzyjacielskiej. — Zarządzenia Naczelnego Dowództwa. — Zarządzenia Dowództwa Północnego Frontu. — Ocena zarządzeń dowódcy frontu. — Odmienna ocena sytuacji w dowództwie 5-tej armji. — Zarządzenia dowódcy 5-tej armji jako podstawa działań nad Wkrą. — Analiza zarządzeń dowódcy 5-tej armji. — Przebieg wypadków w dniu 12 i 13 sierpnia na północ od Modlina.

ROZDZIAŁ VI.

Sytuacja nieprzyjacielska nad Wisłą 1920 roku	96
---	----

Charakter pościgu Tuchaczewskiego i jego cele. — Wpływ terenu na decyzję Tuchaczewskiego w 1920 roku. — Ugrupowanie rosyjskich armij pod Warszawą. — Ocena ugrupowania rosyjskiego.

ROZDZIAŁ VII.

Ugrupowanie i wzajemny stosunek sił w bitwie nad Wkrą, w związku z zarządzeniem natarciem 5-tej armji	106
---	-----

Przyspieszenie natarcia 5-tej armji. — Zarządzenie natarcia. — Podstawowe elementy zasadniczej decyzji decy 5-tej armji. — Wzajemny stosunek sił walczących nad Wkrą. — Zarządzenie uderzenia 5-tej armji. — Moralne przygotowanie bitwy nad Wkrą.

ROZDZIAŁ VIII.

Uderzenie 5-tej armji oraz walki 1-szej armji pod Radzyminem	129
--	-----

Rozpoczęcie bitwy nad Wkrą. — Upadek Radzymina i przebieg walk na południu. — Uporczywe walki o oświadczenie Wkry. — Powtórny upadek Radzymina. — Brak rozstrzygnięcia boju o Wkrę. — Podporządkowanie grupy dolnej Wisły decy 5-tej armji.

ROZDZIAŁ IX.

Opanowanie Wkry, wygrana pod Nasielskiem oraz rozpoczęcie kontrofensywy z nad Wieprza	138
---	-----

Zmiany planu działań nad Wkrą, spowodowane inicjatywą przeciwnika. — Zwycięski bój o posiadanie Wkry. — Znaczenie sukcesu odniesionego 15 sierpnia nad Wkrą. — Groźba rosyjskiej kontrakcji

pod Płońskiem. — Utrzymanie przewodniej idei działania 5-tej armji. — Przebieg wypadków w centrum i na południowym odcinku frontu. — Bitwa o Nasielsk i zachwianie się lewego skrzydła armji. — Zwycięstwo pod Nasielskiem. — Uderzenie z nad Wieprza. — Wydarzenia z 15 i 16 sierpnia według źródeł rosyjskich.

ROZDZIAŁ X.

Odrzucenie 15-tej i 3-ciej armji sowieckiej za Narew i rozbicie lewego skrzydła 16-tej armji	169
--	-----

Zwycięskie walki 5-tej armji pod Płońskiem i pod Pułtuskim. — Pierwsze rezultaty uderzenia Naczelnego Wodza. — Próby rosyjskiego przeciwdziałania nad Wisłą w 1920 roku. Ocena zarządzeń rosyjskiego dowództwa.

ROZDZIAŁ XI.

Osaczenie 4-tej armji sowieckiej i walki z przebijającą się grupą Gay-chana	163
---	-----

Decyzje przygotowujące osaczenie 4-tej armji sowieckiej. — Przejściowe zajęcie Płocka. Bezpośrednie zagrożenie Lwowa. — Walki nad Narwią. — Zdobycie Ciechanowa i pogrom rosyjskich wojsk w tym rejonie. — Walki z przebijającą się grupą Gay-chana.

CZEŚĆ III.

ROZDZIAŁ XII.

Tajemnica i znaczenie polskiego zwycięstwa nad Wisłą 1920 roku	213
--	-----

Uwagi ogólne. — Znaczenie moralnych sił na wojnie. — Załamanie się moralne polskich żołnierzy. — Wady i błędy dowódców polskiej armji. — Współudział Rządu Obrony Narodowej w organizowaniu zwycięstwa. — Przymusowa bezplanowość po polskiej stronie. — Wadliwy system obrony na polskim froncie. — Zgubny wpływ początkowych zwycięstw polskiej armji. — Polska omyłka strategiczna. Realne podstawy kontrmanewru nad Wisłą. — Zbagatelizowanie przestrzeni przez Tuchaczewskiego. — Zbyt szybki pochód rosyjskiej armji w głąb Polski. — Zlekceważenie armji polskiej nad Wisłą. — Zaskoczenie i zwycięska bitwa nad Wisłą i Wkrą. — Znaczenie zwycięstwa 1920 roku na arenie międzynarodowej.

Szkiców sytuacyjnych ośm.

Tablic i wykresów w załączeniu siedm.

Dwie tablice w tekście.

WŁADYSŁAW SIKORSKI
GENERAL DYWIZJI

NAD WISŁĄ I WKRĄ

OŚM SZKICÓW SYTUACYJNYCH
I
SIEDM TABLIC I WYKRESÓW

WYDANIE TRZECIE

*Kolekcja
Emilia Kornasia*

LWÓW
WYDAWNICTWO ZAKŁADU NARODOWEGO IM. OSSOLIŃSKICH
1928